శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే షట్చత్వారింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే షట్చత్వారింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
వృష్ణీనాం ప్రవరో మంత్రీ కృష్ణస్య దయితః సఖా ।
శిష్యో బృహస్పతేః సాక్షాదుద్ధవో బుద్ధిసత్తమః ॥ **1** ॥

తమాహ భగవాన్ ప్రేష్ఠం భక్తమేకాంతినం క్వచిత్ ।
గృహీత్వా పాణినా పాణిం ప్రపన్నార్తిహరో హరిః ॥ **2** ॥

గచ్ఛోద్ధవ వ్రజం సౌమ్య పిత్రోర్నౌ ప్రీతిమావహ ।
గోపీనాం మద్వియోగాధిం మత్సందేశైర్విమోచయ ॥ **3** ॥

తా మన్మనస్కా మత్ప్రాణా మదర్థే త్యక్తదైహికాః ।
మామేవ దయితం ప్రేష్ఠమాత్మానం మనసా గతాః ।
యే త్యక్తలోకధర్మాశ్చ మదర్థే తాన్ బిభర్మ్యహం ॥ **4** ॥

మయి తాః ప్రేయసాం ప్రేష్ఠే దూరస్థే గోకులస్త్రియః ।
స్మరంత్యోఽంగ విముహ్యంతి విరహౌత్కంఠ్యవిహ్వలాః ॥ **5** ॥

ధారయంత్యతికృచ్ఛ్రేణ ప్రాయః ప్రాణాన్ కథంచన ।
ప్రత్యాగమనసందేశైర్వల్లవ్యో మే మదాత్మికాః ॥ **6** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యుక్త ఉద్ధవో రాజన్ సందేశం భర్తురాదృతః।
ఆదాయ రథమారుహ్య ప్రయయౌ నందగోకులం ॥ **7** ॥

ప్రాప్తో నందవ్రజం శ్రీమాన్ నిమ్లోచతి విభావసౌ।
ఛన్నయానః ప్రవిశతాం పశూనాం ఖురరేణుభిః ॥ **8** ॥

వాసితార్థేఽభియుధ్యద్భిర్నాదితం శుష్మిభిర్వృషైః।
ధావంతీభిశ్చ వాస్రాభిరూధోభారైః స్ववత్సకాన్ ॥ **9** ॥

ఇతస్తతో విలంఘద్భిర్గోవత్సైర్మండితం సితైః।
గోదోహశబ్దాభిరవం వేణూనాం నిఃస్వనేన చ ॥ **10** ॥

గాయంతీభిశ్చ కర్మాణి శుభాని బలకృష్ణయోః।
స్వలంకృతాభిర్గోపీభిర్గోపైశ్చ సువిరాజితం ॥ **11** ॥

అగ్న్యర్కాతిథిగోవిప్రపితృదేవార్చనాన్వితైః।
ధూపదీపైశ్చ మాల్యైశ్చ గోపావాసైర్మనోరమం ॥ **12** ॥

సర్వతః పుష్పితవనం ద్విజాలికులనాదితం।
హంసకారండవాకీర్ణైః పద్మషండైశ్చ మండితం ॥ **13** ॥

తమాగతం సమాగమ్య కృష్ణస్యానుచరం ప్రియం।
నందః ప్రీతః పరిష్వజ్య వాసుదేవధియాఽఽర్చయత్ ॥ **14** ॥

భోజితం పరమాన్నేన సంవిష్టం కశిపౌ సుఖం।
గతశ్రమం పర్యపృచ్ఛత్ పాదసంవాహనాదిభిః ॥ **15** ॥

కచ్చిదంగ మహాభాగ సఖా నః శూరనందనః।
ఆస్తే కుశల్యపత్యాద్యైర్యుక్తో ముక్తః సుహృద్వృతః ॥ **16** ॥

దిష్ట్యా కంసో హతః పాపః సానుగః స్వేన పాప్మనా।
సాధూనాం ధర్మశీలానాం యదూనాం ద్వేష్టి యః సదా ॥ **17** ॥

అపి స్మరతి నః కృష్ణో మాతరం సుహృదః సఖీన్।
గోపాన్ వ్రజం చాత్మనాథం గావో వృందావనం గిరిం ॥ **18** ॥

అప్యాయాస్యతి గోవిందః స్వజనాన్ సకృదీక్షితుం।
తర్హి ద్రక్ష్యామ తద్వక్త్రం సునసం సుస్మితేక్షణం ॥ **19** ॥

దావాగ్నేర్వాతవర్షాచ్చ వృషసర్పాచ్చ రక్షితాః।
దురత్యయేభ్యో మృత్యుభ్యః కృష్ణేన సుమహాత్మనా ॥ **20** ॥

స్మరతాం కృష్ణవీర్యాణి లీలాపాంగనిరీక్షితం।
హసితం భాషితం చాంగ సర్వా నః శిథిలాః క్రియాః ॥ **21** ॥

సరిచ్ఛైలవనోద్దేశాన్ ముకుందపదభూషితాన్।
ఆక్రీడానీక్షమాణానాం మనో యాతి తదాత్మతాం ॥ **22** ॥

మన్యే కృష్ణం చ రామం చ ప్రాప్తావిహ సురోత్తమౌ।
సురాణాం మహదర్థాయ గర్గస్య వచనం యథా ॥ **23** ॥

కంసం నాగాయుతప్రాణం మల్లౌ గజపతిం తథా।
అవధిష్టాం లీలయైవ పశూనివ మృగాధిపః ॥ **24** ॥

తాలత్రయం మహాసారం ధనుర్యష్టిమివేభరాట్।
బభంజైకేన హస్తేన సప్తాహమదధాద్ గిరిం ॥ **25** ॥

ప్రలంబో ధేనుకోఽరిష్టస్తృణావర్తో బకాదయః।
దైత్యాః సురాసురజితో హతా యేనేహ లీలయా ॥ **26** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి సంస్మృత్య సంస్మృత్య నందః కృష్ణానురక్తధీః।
అత్యుత్కంఠోఽభవత్తూష్ణీం ప్రేమప్రసరవిహ్వలః ॥ **27** ॥

యశోదా వర్ణ్యమానాని పుత్రస్య చరితాని చ।
శృణ్వంత్యశ్రూణ్యవాస్రాక్షీత్ స్నేహస్నుతపయోధరా ॥ **28** ॥

తయోరిత్థం భగవతి కృష్ణే నందయశోదయోః।
వీక్ష్యానురాగం పరమం నందమాహోద్ధవో ముదా ॥ **29** ॥

ఉద్ధవ ఉవాచ
యువాం శ్లాఘ్యతమౌ నూనం దేహినామిహ మానద।
నారాయణేఽఖిలగురౌ యత్ కృతా మతిరీదృశీ ॥ **30** ॥

ఏతౌ హి విశ్వస్య చ బీజయోనీ
రామో ముకుందః పురుషః ప్రధానం।
అన్వీయ భూతేషు విలక్షణస్య
జ్ఞానస్య చేశాత ఇమౌ పురాణౌ ॥ **31** ॥

యస్మింజనః ప్రాణవియోగకాలే
క్షణం సమావేశ్య మనో విశుద్ధం।
నిర్ధూత్య కర్మాశయమాశు యాతి
పరాం గతిం బ్రహ్మమయోఽర్కవర్ణః ॥ **32** ॥

తస్మిన్ భవంతావఖిలాత్మహేతౌ
నారాయణే కారణమర్త్యమూర్తౌ।
భావం విధత్తాం నితరాం మహాత్మన్
కిం వావశిష్టం యువయోః సుకృత్యం ॥ **33** ॥

ఆగమిష్యత్యదీర్ఘేణ కాలేన వ్రజమచ్యుతః।
ప్రియం విధాస్యతే పిత్రోర్భగవాన్ సాత్వతాం పతిః ॥ **34** ॥

హత్వా కంసం రంగమధ్యే ప్రతీపం సర్వసాత్వతాం।
యదాహ వః సమాగత్య కృష్ణః సత్యం కరోతి తత్ ॥ **35** ॥

మా ఖిద్యతం మహాభాగౌ ద్రక్ష్యథః కృష్ణమంతికే।
అంతర్హృది స భూతానామాస్తే జ్యోతిరివైధసి ॥ **36** ॥

న హ్యస్యాస్తి ప్రియః కశ్చిన్నాప్రియో వాస్త్యమానినః।
నోత్తమో నాధమో నాపి సమానస్యాసమోఽపి వా ॥ **37** ॥

న మాతా న పితా తస్య న భార్యా న సుతాదయః।
నాత్మీయో న పరశ్చాపి న దేహో జన్మ ఏవ చ ॥ **38** ॥

న చాస్య కర్మ వా లోకే సదసన్మిశ్రయోనిషు।
క్రీడార్థః సోఽపి సాధూనాం పరిత్రాణాయ కల్పతే ॥ **39** ॥

సత్త్వం రజస్తమ ఇతి భజతే నిర్గుణో గుణాన్।
క్రీడన్నతీతోఽత్ర గుణైః సృజత్యవతి హంత్యజః ॥ **40** ॥

యథా భ్రమరికాదృష్ట్యా భ్రామ్యతీవ మహీయతే।
చిత్తే కర్తరి తత్రాత్మా కర్తేవాహంధియా స్మృతః ॥ **41** ॥

యువయోరేవ నైవాయమాత్మజో భగవాన్ హరిః।
సర్వేషామాత్మజో హ్యాత్మా పితా మాతా స ఈశ్వరః ॥ **42** ॥

దృష్టం శ్రుతం భూతభవద్ భవిష్యత్
స్థాస్నుశ్చరిష్ణుర్మహదల్పకం చ।
వినాచ్యుతాద్ వస్తు తరాం న వాచ్యం
స ఏవ సర్వం పరమార్థభూతః ॥ **43** ॥

ఏవం నిశా సా బ్రువతోర్వ్యతీతా
నందస్య కృష్ణానుచరస్య రాజన్ ।
గోప్యః సముత్థాయ నిరూప్య దీపాన్
వాస్తూన్ సమభ్యర్చ్య దధీన్యమంథన్ ॥ **44** ॥

తా దీపదీప్తైర్మణిభిర్విరేజూ
రజ్జూర్వికర్షద్భుజకంకణస్రజః ।
చలన్నితంబస్తనహారకుండల -
త్విషత్కపోలారుణకుంకుమాననాః ॥ **45** ॥

ఉద్గాయతీనామరవిందలోచనం
వ్రజాంగనానాం దివమస్పృశద్ ధ్వనిః ।
దధ్నశ్చ నిర్మంథనశబ్దమిశ్రితో
నిరస్యతే యేన దిశామమంగలం ॥ **46** ॥

భగవత్యుదితే సూర్యే నందద్వారి వ్రజౌకసః ।
దృష్ట్వా రథం శాతకౌంభం కస్యాయమితి చాబ్రువన్ ॥ **47** ॥

అక్రూర ఆగతః కిం వా యః కంసస్యార్థసాధకః ।
యేన నీతో మధుపురీం కృష్ణః కమలలోచనః ॥ **48** ॥

కిం సాధయిష్యత్యస్మాభిర్భర్తుః ప్రేతస్య నిష్కృతిం ।
ఇతి స్త్రీణాం వదంతీనాముద్ధవోఽగాత్ కృతాహ్నికః ॥ **49** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే నందశోకాపనయనం నామ షట్చత్వారింశోఽధ్యాయః ॥